

NA DESER
Policyjny Bell 206

Bell 206 to jeden z najpopularniejszych w świecie lekkich śmigłowców cywilnych. Ta ceniona konstrukcja nie jest już produkowana, jedynym więc sposobem, by wejść w jej posiadanie, jest zakup na rynku wtórnym, co wcale nie jest proste. Z możliwości tej skorzystała łódzka policja.

JetRanger
w służbie porządku

foto: Roman Peczko

Czerwony kolor kojarzy się raczej ze strażą pożarną, a nie policją, ale ponieważ pokrycie lakiernicze było w idealnym stanie, postanowiono nie przemalowywać maszyny

Bell 206, często będący punktem odniesienia przy porównywaniu śmigłowców cywilnych, powstał jako efekt uboczny ogłoszonego na początku lat 60. przez amerykańską armię konkursu na śmigłowiec obserwacyjny. Bell zgłosił swój model YO4-4 (D-250), do prób w locie zakwalifikowały się jeszcze prototypy firm Fairchild-Hiller i Hughes. Ostatecznie armia wybrała jajo-watego Hughesa 369, który zyskał oznaczenie OH-6 Cayuse. Bell został na lodzie z całkiem niezłym latającym śmigłowcem, w który za-inwestował spore środki – postanowił więc uczynić zeń komercyjny produkt. Nie było to jednak takie proste, bo nawet wojskowi zdążyli podczas prób nazwać śmigłowiec „ugly duckling” – „brzydkim kaczątkiem”. Maszyna była faktycznie dość niezgrabna, tylny przedział kabiny z trzema miejscami

foto: Michał Setlak

SN-17XP to dwuster – w Bellu dowódca siedzi na prawym fotelu

pasażerskimi był bardzo ciasny, nie było też praktycznie miejsca na bagaż. Wszystkie te problemy konstruktorom udało się rozwiązać niejako za jednym pociągnięciem ołówka – tylna część kadłuba zyskała bardziej wysmukły kształt, co jednocześnie pozwoliło wygospodarować więcej miejsca dla pasażerów oraz 450-litrowy bagażnik. Nowy model, oblatany w 1966 roku, zyskał oznaczenie Bell 206A i nazwę JetRanger, z jednej strony podkreślającą fakt zastosowania nowoczesnego turbinowego napędu, z drugiej zaś nawiązującą do popularnego i cenionego Bella 47J Ranger. Wkrótce po oblocie nowy śmigłowiec został zaprezentowany na kongresie Helicopter Association of America (HAA) i jeszcze w tym samym roku uzyskał certyfikat FAA. Pierwsze JetRangery trafiły do klientów w styczniu 1967.

foto: Michał Setlak

Wciąż eksploatowany przez łódzką Policję Mi-2 ma obszerną kabinę pasażerską i niezłe wyposażenie

Bell 206 jest szybszy i bardziej ekonomiczny od Mi-2, może też dłużej przebywać w powietrzu

foto: Michał Setlak

Głowica wirnika zachwyca prostotą

foto: Michał Setlak

Po poprzednim właścicielu tu i ówdzie zostały jeszcze ślady w postaci japońskich napisów

Maszyna okazała się na tyle udana, że wkrótce US Navy wybrała Bella 206A na śmigłowiec do szkolenia podstawowego, nadając mu oznaczenie TH-57 Sea Ranger. Ostatecznie JetRangery trafiły również do służby w armii pod nazwą OH-58 Kiowa, zaś

wersja 206B-3 wygrała w 1993 r. konkurs na w71Nojskowy śmigłowiec szkolny jako TH-67 Creek.

Udany model

Zastosowane proste i niezawodne rozwiązania sprawiły, że zasad-

dycznego. Podstawowa wersja pięciomiejscowa jest wciąż chętnie wykorzystywana jako śmigłowiec dyspozycyjny, patrolowy, szkolny czy telewizyjny newscopter – i oczywiście jako śmigłowiec policyjny.

O jakości konstrukcji może świadczyć też to, że *Belle 206* były z powodzeniem wykorzystywane do lotów dookoła świata. We wrześniu 1982 Ross Perot i Jay Coburn jako pierwsi oblecieli świat śmigłowcem, co zajęło im 29 dni i 3 godzin. Rok później Australijczyk Dick Smith jako pierwszy obleciał świat samotnie, spędzając w powietrzu 290 godzin.

Bell policjant

Bell 206B-3 JetRanger III trafił do Sekcji Lotniczej Sztabu Policji KWP w Łodzi latem ubiegłego roku. Maszyna została zakupiona z myślą o zastąpieniu jednego z eksploatowanych śmigłowców *Mi-2*, któremu kończył się resurs. *JetRangera* wybrano ze względu na połączenie korzystnych parametrów eksploatacyjnych z atrakcyjną ceną i kosztami eksploatacji. Przetarg wygrała firma JB Investment, która sprowadziła maszynę w idealnym stanie i z minimalnym nalotem z Japonii.

Podstawowe zadania śmigłowca obejmują udział w działaniach pościgowo-blokadowych i innych operacjach policyjnych, w tym monitorowanie zagrożeń i niezwłoczne przekazywanie informacji związanych z zabezpieczeniem porządku i bezpieczeństwa publicznego do stanowisk kierowania lub centrów operacyjnych w trakcie im-

Ergonomia kabiny o wiele lepsza, niż w *Mi-2*

foto: Michał Setlak (2)

Dwułopatowy wimik ułatwia hangarowanie

nicza konstrukcja śmigłowca pozostawała niezmienną przez dziesięciolecia. W roku 1971 wprowadzony został nieco poprawiony *Bell 206B JetRanger II*, a w 1977 – *Bell 206B-3 JetRanger III* ze zmodyfikowanym śmigłem ogonowym i mocniejszym silnikiem.

W roku 1975 powstała wydłużona o 76 cm wersja *206L LongRanger* z siedmioosobową kabiną – dwa dodatkowe fotele umieszczono tyłem do kierunku lotu. Wydłużenie kabiny umożliwiło m.in. adaptację *Bella 206L* do celów transportu me-

foto: Michał Setlak

Niewielka i przejrzysta zorganizowana tablica przyrządów nie ogranicza doskonałej widoczności z kabiny

prez, uroczystości, cz też wizyt ważnych osób.

Śmigłowiec może również brać udział w policyjnym zabezpieczeniu akcji ratowniczych w razie katastrof naturalnych i awarii technicznych z możliwością bezpośredniego udziału w akcji na terenach trudno dostępnych.

Jak nietrudno się domyślić, do zadań policyjnych lotników śmigłowcowych należy także współdziałanie z naziemnymi patrolami na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także udział w akcjach policyjnych w zakresie poszukiwań osób zaginionych lub ukrywających się oraz zwalczania przestępczości na szlakach komunikacyjnych. Śmigłowiec sprawdza się również doskonale jako platforma do filmowania i fotografowania w celach rozpoznawczych i dowodowych, może być także wykorzystywany do szkolenia pododdziałów antyterrorystycznych i innych komórek specjalistycznych.

Kto lata?

Kto lata policyjnymi śmigłowcami? Wśród pilotów policyjnych maszyn dominują ludzie, którzy lotnicze doświadczenie zdobyli w innych formacjach. Są byli piloci wojskowi, nierzadko z doświadczeniem bojowym, są też doświadczeni agrolotnicy. Generalnie od kandydata na

Bell 206B JetRanger III

Średnica wirnika nośnego (m)	10,16
Długość (m)	12,11
Wysokość (m)	2,83
Masa własna (kg)	904
MTOW (kg)	1519
Prędkość maksymalna (kts)	130
Prędkość optymalna (kts)	80
Prędkość ekonomiczna (kts)	70
Prędkość wznoszenia (m/s)	6,9
Przelotowe zużycie paliwa (l/h)	90
Pojemność zbiornika paliwa (l)	345

pilota wymaga się posiadania licencji zawodowego pilota śmigłowcowego, uprawnień do operacyjnych lotów VFR w dzień i w nocy oraz co najmniej 500 godzin nalołu dowódczego. Oczywiście wakaty nie trafiają się codziennie, a każda kandydatura analizowana jest indywidualnie, z uwzględnieniem szczególnych predyspozycji przydatnych w tego rodzaju służbie. Lotnicy policyjni to przecież elita...

Michał Setlak

Śmigłowce łódzkiej Policji podczas ćwiczeń

foto: Roman Pezicka